

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 585/2015
29.10.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца С.З. из Б., Б.Ч. из Б., С.Г. из В., Ј.Н.В. из Б., С.Л. из П. и Д.В. из П., чији је пуномоћник Д.Ч., адвокат из П., против тужене Републике Србије-Министарства правде Републике Србије, Београд, коју заступа Државни правобранилац, Београд, Одељење у З., ради накнаде материјалне штете на име разлике у мање исплаћеним зарадама, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2819/14 од 17.09.2014.године, у седници већа одржаној дана 29.10.2015.године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ предлог Апелационог суда у Београду Р4 бр. 11/15 од 29.01.2015.године за одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2819/14 од 17.09.2014.године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2819/14 од 17.09.2014.године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 бр. 562/12 од 01.07.2014.године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезана тужена да тужиоцима на име накнаде материјалне штете на име разлике у мање исплаћеним зарадама за период од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године исплати износе појединачно одређене овим ставом изреке, са законском затезном каматом од доспелости па до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и додатне доприносе за ПИО у висини 12/16 за увећани радни стаж на износ зараде по тужиоцу и то за сваки месечни износ нето зараде из става првог изреке првостепене пресуде за период од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године, а код надлежног Фонда ПИО у Б., и то за тужиоца С.З. код надлежног Фонда ПИО у Б., а за тужиоце Б.Ч., С.Г., Д.В., Ј.Н.В., С.Л. код надлежног Фонда ПИО у П.. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова судских такси, сваком од тужилаца исплати износ од по 21.042,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.07.2014.године као дана доношења пресуде до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка на име

заступања од стране пуномоћника, адвоката исплати укупан износ од 369.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.07.2014.године као дана доношења пресуде па до коначне исплате.

Одлучујући о жалби тужене, Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2819/14 од 17.09.2014.године, ставом првим изреке, преиначио је пресуду Основног суда у Панчеву П1 бр. 562/12 од 01.07.2014.године у ставу првом изреке и одбио као неоснован тужбени захтев тужилаца да се обавезе тужена Република Србија, Министарство правде Републике Србије да тужиоцима на име накнаде материјалне штете на име разлике у мање исплаћеним зарадама за период од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године исплати појединачне износе ближе одређене овим ставом изреке са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 бр. 562/12 од 01.07.2014.године у ставу другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца да тужена на име тужилаца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и то допринос за пензијско и инвалидско осигурање и додатне доприносе за ПИО у висини 12/16 за увећани радни стаж на износ зарада по тужиоцу и то за сваки месечни нето износ из става првог ове пресуде, за период од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године, а код надлежног Фонда ПИО у Б. за тужиоца С.З., а код Фонда ПИО у П. за тужиоце Б.Ч., С.Г., Д.В., Ј.Н.В. и С.Л.. Ставом трећим изреке преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 562/12 од 01.07.2014.године у ставу трећем изреке и одбијен захтев тужилаца да се обавезе тужена Република Србија, Министарство правде Републике Србије да на име тужилаца на име накнаде трошкова судских такси исплати за свако од њих износ од по 21.042,00 динара све са законском затезном каматом почев од 01.07.2014.године па до исплате. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Основног суда у Панчеву П1 562/12 од 01.07.2014.године и одбијен захтев тужилаца да се обавезе тужена да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 369.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана 01.07.2014.године до коначне исплате и обавезани тужиоци да туженој на име трошкова поступка исплате износ од 56.250,00 динара. Ставом петим изреке обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова насталих у поступку по жалби исплате износ од 33.000,00 динара.

Против ове другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права и предложио да Врховни касациони суд одлучи о ревизији као изузетно дозвољеној, с обзиром да је врховни касациони суд у својој одлуци Рев 393/13 од 26.09.2013.године заузео правно становиште о истоветној правној ситуацији, а поводом одлуке Апелационог суда у Новом Саду Гж1 12352/12 од 12.12.2012.године.

Апелациони суд у Београду решењем Р4 11/15 од 29.01.2015.године предложио је да Врховни касациони суд одлучи о ревизији тужилаца као изузетно дозвољеној у смислу члана 395. ЗПП због различитог поступања судова у Републици Србији у овој врсти спора, да би се уједначила судска пракса.

Одлучујући о предлогу Апелационог суда у Београду, Врховни касациони суд је закључио да су испуњени услови из члана 395. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09) који се примењује на основу одредаба члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС2 бр. 72/11), с обзиром да је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса после доношења одлуке Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010.године, а којом је утврђено да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција-неуставна и да би се уједначила судска пракса, будући да по истом правном питању постоји различита судска пракса апелационих судова на територији Републике Србије.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у смислу одредаба члана 399. ЗПП и утврдио:

Ревизија је основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су запослени код тужене Републике Србије-Министарству правде, Управи за извршење кривичних санкција и то С.З. на радном месту начелника службе за преиспитивање у Специјалној затворској болници у Б., привремено премештен на радно место управника Округног затвора у П., тужила Б.Л. на радном месту начелника Службе за опште послове у Округном затвору у П., тужилац С.Г. на радном месту шефа Одсека у В. у Округном затвору у П., тужила Ј.Н.В. на радном месту за психолошке послове у Округном затвору у П., тужила С.Л. на радном месту за педагошки рад у Округном затвору у П. и тужилац Д.В. на радном месту шефа Одсека за обуку и упошљавање у Округном затвору у П.. Решењем број 120-130/07-01/11 од 19.02.2007.године тужена је на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводске санкције тужиоца С.З. разврстала у звање саветника и одредила VIII платну групу, I разред и коефицијент у висини 2,53 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим да се укупни коефицијент увећава за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупан коефицијент износи 2,78 и након распоређивања тужиоца из Казнено поправног завода у Б.-П.С. на место начелника Службе за преиспитивање у Специјалној затворској болници у Б., решењем број 121-897-05-1 од 03.01.2008.године на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција, овог тужиоца разврстао у звање самосталног саветника и одредила VII платну групу V платни разред у висини од 3,85 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, с тим да укупни коефицијент се увећава за 10% на основу стажа осигурања, те да укупни коефицијент износи 4,24. Решењем број 121-527/07-05 од 19.02.2007.године такође на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција тужила Б.Ч. разврстана је у звање самосталног саветника, одређена јој је VII платна група и III платни разред и коефицијент у висини од 3,49 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим што се укупни коефицијент увећава за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупни коефицијент износи 3,84. Решењем број 121-528/2007-05 од 19.02.2007.године, на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за

извршење заводских санкција тужилац С.Г. разврстан је у звање самосталног саветника и одређена му VII платна група и III платни разред и коефицијент у висини од 3,49 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим што се укупни коефицијент увећава за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупни коефицијент износи 3,84. Решењем број 121-465/2007-05 од 19.02.2007.године, на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција тужиља Ј.Н.В. разврстана је у звање саветника и одређена јој VIII платна група и I платни разред и коефицијент у висини од 2,53 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим да укупни коефицијент се увећава за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупни коефицијент износи 2,79. Решењем број 121-466/2007-05 од 19.02.2007.године, на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција тужиља С.Л. разврстана је у звање саветника и одређена јој VIII платна група и I платни разред и коефицијент у висини од 2,53 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим што се укупни коефицијент увећао за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупни коефицијент износи 2,79. Решењем број 121-529/2007-05 од 19.02.2007.године, на основу одредбе члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција тужилац Д.Н. разврстан је у звање саветника и одређена му VIII платна група и III платни разред и коефицијент у висини од 2,79 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године, стим што се укупни коефицијент увећава за 10% по основу стажа осигурања, тако да укупни коефицијент износи 3,07.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првострепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца и досудио им појединачне одређене месечне новчане износе за период од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године, на име разлике зараде, пореза и доприноса са каматом од доспелости сваког појединачног наведеног доспелог износа означених у ставу првом изреке првостепене пресуде, наводећи да тужиоци имају право на новчану накнаду у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, с обзиром да је штета тужиоцима проузрокована доношењем неуставног акта од стране владе.

Другостепени суд одлучујући о жалби тужене преиначио је наведену првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужилаца, наводећи да је тужена поступала у складу са одредбама важеће Уредбе када је тужиоцима исплаћивала умањени коефицијент (10%), да је после доношења одлуке Уставног суда У бр. 63/07 од 18.11.2010.године којом је утврђено да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“ бр. 16/07 и 21/09) није у сагласности са Уставом и законом, није прихваћена иницијатива за покретње поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 2, члана 7. став 1. и 2. и члана 10. Уредбе из тачке 1. и да је променила решење тужиоцима и утврдила им зараду са увећаним коефицијентом (30%) за убудуће- почев од 14.01.2011.године, јер одлуке Уставног суда немају ретроактивно дејство, а тужиоци нису туженој подносили захтев за измену појединачног аката, односно решења које је тужена за сваког тужиоца донела на основу члана 7. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“

бр. 16/07) већ су се директно обратили за заштиту права суду подносећи тужбу за накнаду штете.

Међутим, ревизијом тужилаца основано се указује да је другостепени суд одлучујући о тужбеном захтеву тужилаца погрешно применио материјално право.

Наиме, према члану 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“ нр. 85/05) директору Управе и запосленима се може стаж осигурања рачунати у увећаном трајању тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурања, да се лицима из става 1. овог члана коефицијент увећава сразмерно стеченог увећања стажа осигурања за 30%, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумом утврђује министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијско и инвалидског осигурања.

Како члан 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“ бр. 16/07), на основу које је извршено увећање коефицијента тужиоцима за 10% уместо за 30%, како је то предвиђено законом и није у сагласности са Уставом и законом како је то утврђено одлуком Уставног суда број I У 63/2007 од 20.12.2010.године, с обзиром да је влада Републике Србије Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у Управи која могу бити предмет само законског уређења и то Закона о извршењу кривичних санкција, као посебног закона што се и по оцени Врховног касационог суда сматра неправилним радом органа, тужена је на основу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима дужна да накнади штету насталу доношењем неуставне и незаконите Уредбе на основу које је тужиоцима утврђен мањи коефицијент за обрачун плата од оног утврђеног законом.

Из тог разлога погрешан је став Апелационог суда у Београду да су тужиоци неправилно користили судску заштиту подношењем тужбе суду, а да претходно нису подносили захтев туженој у смислу члана 61. став 1. Закона о Уставном суду, јер да би се користио овај прописани правни пут потребно је постојање коначног и правноснажног појединачног акта, а у овом случају о непризнавању права на тражено увећање коефицијента, а који тужена није донела за тужиоце. Осим одлуке о утврђивању умањеног коефицијента од 14.02.2007.године на основу које је вршен обрачун и исплата плате, тужиоцима до 14.01.2011.године када им је за убудуће признат увећан коефицијент, ни Уставни суд није доносио одлуку о начину отклањања последица наведене неуставне Уредбе, нити је пак Влада Републике Србије као орган тужене, у оквиру својих овлашћења обезбедила извршење наведене одлуке Уставног суда за означени спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужиоцима. Зато, тужиоци имају право на подношење тужбе за накнаду штете суду, а о захтеву ове тужбе надлежан је да одлучује суд опште надлежности у смислу члана 1. Закона о парничном поступку.

У погледу обима накнаде штете, њеној висини, као и одлуке о износу тужбеног захтева првостепени суд је утврдио висину накнаде ове штете за период

од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године, с тим што није издвојио износ тужбеног захтева за период од 15.06.2008.године до 14.01.2011.године, а како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено у погледу околности прописаних чланом 189. ЗОО.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу овлашћења из члана 407. став 2. ЗПП укинуо побијану другостепену пресуду и одлучио као у изреци.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучити о жалби тужене, отклонити указане недостатке и донети закониту и правилну одлуку.

**Председник већа - судија
Снежана Андрејевић,с.р.**